

TERYTORIA SMAKU

STUDIA
Z ANTROPOLOGII
I SOCJOLOGII JEDZENIA

Praca zbiorowa pod redakcją
URSZULI JARECKIEJ
i ANNY WIECZORKIEWICZ

Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW
Wydawnictwo IFiS PAN
Warszawa 2014

Publikacja dofinansowana przez
Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Warszawskiego

Recenzenci pracy
prof. dr hab. Jacek Kurczewski, prof. dr hab. Elżbieta Tarkowska,
prof. dr hab. Jerzy S. Wasilewski

Projekt okładki
Andrzej Łubniewski

Redakcja i korekta
Elżbieta Morawska

© Copyright by Authors and Wydawnictwo IFiS PAN, 2014

ISBN 978-83-7683-092-6

Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. 22 657 28 97
e-mail: publish@ifispan.waw.pl
www.ifispan.waw.pl

Realizacja:
Ośrodek Wydawnicz-Poligraficzny SIM
00-669 Warszawa, ul. Emilii Plater 9/11
tel. 22 629 80 38
e-mail: owpsim@post.pl
www.owpsim.pl

Spis treści

Anna Wieczorkiewicz	
<i>Wstęp</i>	7

Część I

Swojskie przestrzenie smaku – dom, region, świat 15

Smak dzieciństwa, smak domu

Magdalena Radkowska-Walkowicz	
<i>Mleko matki. Wstęp do antropologii jedzenia dla najmłodszych</i>	17

Ewa Maciejewska-Mroczek	
<i>„Bobas lubi wybór”? Kompetencje, ryzyko i upodmiotowienie, czyli o współczesnych metodach żywienia małych dzieci</i>	49

Joanna Mroczkowska	
<i>Gospodyni, matka, uzdrowicielka. Rola kuchni w kształtowaniu tożsamości współczesnych kobiet wiejskich</i>	73

Urszula Jarecka	
<i>Luksusowe smaki w doświadczeniu codziennym i retoryce potocznej</i>	89

Smaki lokalności

Elżbieta Rybicka	
<i>Kuchnia, mapa, mit środkowoeuropejski (wokół Café Museum Roberta Makłowicza)</i>	115

Ewa Kopczyńska	
<i>Stare i nowe smaki lokalnego wina: o lubuskiej winorośli, winnicach i winiarzach</i>	133

Blanka Brzozowska	
<i>Zjadenie miasta – doświadczenie przestrzeni miejskiej w perspektywie nowych praktyk kulinarnych</i>	153

Włodzimierz Karol Pessel	
<i>Kulturoznawca w poszukiwaniu smaków Warszawy</i>	173

Smak między kulturami

Małgorzata Owczarska

Mā'a tabiti, brzuch, tożsamość i świat postkolonialny.....193

Urszula Markowska-Manista

*Tęsknota za wielbłądzim mlekiem. Gorzki smak wojny
i pomocy żywnościowej w Rogu Afryki – przypadek*

Somalii i Dadaab221

Część II

Smak w przestrzeni symbolicznej – praktyki kulinarne

w mediach.....245

Wyobraźnia kulinarna i praktyka smaku

Anna Wieczorkiewicz

*O wyobraźni kulinarnej i aporiach jedzenia. Kultura uwikłana
w konsumpcję*.....247

Anna Wieczorkiewicz, Magdalena Marek

*Przyprawianie życia smakiem. Sympatycy slow food
w poszukiwaniu dobrego życia*269

Agata Bachórz

*Jedzenie „prawdziwe” i „nieprawdziwe”? Kategoria
autentyczności w internetowym dyskursie kulinarnym*.....293

Katarzyna Stańczak-Wiślicz

*Kryzysowe praktyki kulinarne w Polsce lat 80. XX wieku
na łamach ówczesnej prasy kobiecej*.....321

Performance smaku

Monika Kostaszuk-Romanowska

Praktyki kulinarne we współczesnym teatrze polskim349

Marta Brzezińska

*W poszukiwaniu filmowej kuchni totalnej
– od Gabriela Axela do Petera Greenawaya*369

Anna Wieczorkiewicz

*„Kraj, alkohol, system i ludzie”. Alkohol w komediach
filmowych PRL-u*389

Małgorzata Nieszczerzewska

Nie tylko kwestia smaku. O estetyce fotografii kulinarnej429

Noty o autorach.....447